

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 031272 23 Uvp
Banjaluka, 5.9.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Svjetlane Knežević, predsjednika vijeća, Božane Vulić i Merside Bjelobrk, članova vijeća, uz učešće zapisničara Mire Mačkić, u upravnom sporu po tužbama Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište zamjenika pravobranioca Banjaluka (u daljem tekstu: tužilac) i S. H. (u daljem tekstu: tužiteljica), koju zastupa punomoćnik Dejan Miletić, advokat iz Banjaluke radi poništenja rješenja broj ... od 2.2.2022. godine tužene Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banjaluka, u predmetu pretvaranja prava korištenja u pravo vlasništva, odlučujući o zahtjevima tužioca i tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci 11 0 U 031272 22 U od 27.2.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 5.9.2024. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjevi se uvažavaju, presuda Okružnog suda u Banjaluci 11 0 U 031272 22 U od 27.2.2023. godine preinačava tako da se tužbe uvažavaju i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tužena da tužiteljici nadoknadi troškove spora u iznosu od 2.155,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, dok se u preostalom dijelu zahtjev odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijene su tužbe protiv osporenog akta i odbijen zahtjev tužiteljice za naknadu troškova upravnog spora. Osporenim aktom odbijene su žalbe S. H. i Pravobranilaštva Republike Srpske, izjavljene protiv rješenja Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područne jedinice Prnjavor broj ... od 23.7.2021. godine, kao i zahtjev S. H. za naknadu troškova sastava žalbe. Navedenim prvostepenim rješenjem, tačkom 1 dispozitiva, pravo korištenja S. H., na nepokretnostima označenim kao k.č. broj 717/23 i 719/3, upisanim u zk.ul. broj ... k.o. P., kao državna svojina sa 1/1 dijela, pretvara se u pravo vlasništva. Tačkom 2 dispozitiva određeno je da će se nakon pravosnažnosti rješenja, na nepokretnostima iz tačke 1 dispozitiva, izvršiti uknjižba prava vlasništva u korist S. H. iz L. sa 1/1 dijela, dok je tačkom 3 dispozitiva određeno da će se o troškovima postupka odlučiti posebnim zaključkom.

U obrazloženju presude sud navodi da je osporeni akt zakonit, da je tužena pravilno obrazložila razloge iz kojih proizilazi neosnovanost žalbenih prigovora, pozivom na odredbu člana 112. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP) i istu dovela u vezu sa članom 326. stav 1. i 325. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19), pravilno cijeneći sadržaj zaključka Osnovnog suda u

Prnjavoru broj 78 0 P 024594 20 I 2 od 22.3.2021. godine, te prihvatajući pravilnom odluku prvostepenog organa kojom je V. T. priznao svojstvo zainteresovanog lica u postupku, s obzirom na to da njegov pravni interes proizilazi iz pomenutog zaključka, a prema kojem je pozvan da dopuni prijedlog za promjenu predmeta izvršenja, na način da dostavi dokaz o pravu svojine izvršenika na nepokretnostima na kojima predlaže izvršenje, odnosno dokaz da su ispunjeni uslovi za promjenu zemljišno-knjižnog stanja (rješenje organa uprave nadležnog za imovinsko-pravne poslove o pretvaranju prava korištenja u pravo svojine). Takođe, sud pravilnim ocjenjuje zaključak tužene da nije u njenoj nadležnosti da preispituje sudske odluke i da cijeni zakonitost odluka izvršnog suda, pa su neosnovani žalbeni navodi tužiteljice kojima se osporava zakonitost odluka izvršnog suda.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac osporava njenu zakonitost zbog povrede pravila postupka i povrede materijalnog prava, ukazujući da je nejasno na koji način se V. T. javlja kao podnosilac zahtjeva za pretvaranje prava korištenja u pravo svojine, kada on nije upisan u zemljišno-knjižnoj evidenciji, niti u katastru. Iz tog razloga isti nema pravni interes za podnošenje zahtjeva, pri čemu se nije vodilo računa ni o odredbi člana 325. Zakona o stvarnim pravima koja propisuje uslov da bi se pravo korištenja pretvorilo u pravo svojine, a to je da se utvrdi da građevinsko zemljište nije postalo svojina drugog lica, a koju činjenica postupajući organ nije utvrdio. Predmetne nepokretnosti nisu ni mogle biti upisane na fizičko lice, jer prema identifikaciji, k.č. broj 548, čine dvije parcele starog premjera od kojih je jedna, k.č. broj 90/1 „Diljka” njiva, upisana u zk.ul. broj 107 k.o. S., vlasništvo državna svojina sa 1/1 dijela, organ upravljanja SO Prnjavor, pa ostaje nejasno zašto ista nije upisana kao svojina Republike Srpske. Pogrešna primjena materijalnog prava ogleda se u pogrešnom tumačenju odredbe člana 84. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske, jer je komisija prilikom utvrđivanja prava na nepokretnosti pogrešno cijenila kriterije iz navedene zakonske odredbe. Predlaže da se zahtjev uvaži i presuda ukine, te da se predmet vrati tom sudu na ponovni postupak, odnosno da sud meritorno riješi konkretnu pravnu stvar, preinači pobijanu presudu, tužbu uvaži i poništi osporeni akt.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude, tužiteljica osporava njenu zakonitost iz svih zakonom predviđenih razloga, ukazujući da je predmetni postupak vođen po zahtjevu neovlaštenog lica V. T.. To iz razloga što isti nije upisan kao nosilac bilo kojih prava na tim nekretninama, a pogrešno se navodi i da je predmetni upravni postupak pokrenut i vođen po službenoj dužnosti, s obzirom na to da je pokrenut i vođen po zahtjevu navedenog lica, iz kojeg razloga su povrijeđene odredbe člana 38, 111, 112 i 114. stav 1. ZOUP. Zaključuje da V. T. u ovom postupku, nema status stranke, te da postupajući organ predmetni upravni postupak nije mogao da pokrene i vodi po službenoj dužnosti, jer ni Zakon o stvarnim pravima, na koji se u pobijanom rješenju poziva postupajući organ, kao i sud u pobijanoj presudi, a ni neki drugi zakon, ne određuju da se ovaj postupak vodi po službenoj dužnosti, slijedom čega postupajući organ u pobijanom rješenju nije obrazložio da li je i na osnovu čega utvrdio ili saznao da, s obzirom na postojeće činjenično stanje, ovaj postupak treba pokrenuti radi zaštite javnog interesa. Dalje se navodi da je prvostepeni organ pogrešno cijenio provedene dokaze, u prvom redu zaključak Osnovnog suda u Prnjavoru broj 78 0 P 024594 20 I 2 od 22.3.2021. godine, njegov značaj i ovlaštenja iz istog, te rješenje Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 024594 20 Gži 2 od 3.2.2021. godine, njegov značaj i uticaj, kako na navedeni izvršni postupak, tako i na pokretanje i vođenje predmetnog upravnog postupka, te donošenje odluke u istom, iz kojeg razloga je na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, pogrešno primjenjeno materijalno pravo, kada je V. T. dat status zainteresovanog lica u ovom postupku i kada je prihvaćen njegov zahtjev za pokretanje i vođenje predmetnog upravnog postupka. Predlaže da sud zahtjev uvaži i preinači pobijanu presudu, tako da usvoji tužbu i

poništi osporeni akt, te zahtjev V. T. za pretvaranje prava korištenja u pravo svojine, odbaci, kao podnesen od strane neovlaštenog lica, ili da isti odbije kao neosnovan zbog nepostojanja aktivne legitimacije za vođenje ovog postupka, te da obaveže V. T. da S. H. nadoknadi troškove upravnog postupka u iznosu od ... KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate, kao i da tuženog obaveže da tužiteljici S. H. naknadi troškove ovog upravnog spora koji se odnose na sastav tužbe i zahtjeva sa troškovima sudske takse, sve sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na zahtjev tužena ostaje kod rješenja koje je bilo predmet ocjene sudske odluke, sa prijedlogom da se zahtjev odbije.

Zainteresovano lice V. T. nije dao odgovor na zahtjev tužioca i tužiteljice.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 u daljem tekstu ZUS), odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Protiv osporenog akta tužbu su podnijeli Pravobranilaštvo Republike Srpske, koja tužba je zavedena pod brojem 11 0 U 031272 22 U, te S. H., koja tužba je zavedena pod brojem 11 0 U 031313 22 U. S obzirom na to da su obje tužbe osporavale isti akt tužene, to je nižestepeni sud rješenjem od 24.2.2023. godine upravni spor po tužbi tužiteljice, spojio sa upravnim sporom po tužbi tužioca, a radi zajedničkog raspravljanja i odlučivanja, te odredio da će se o tužbama odlučiti u predmetu pod brojem 11 0 U 031272 22 U.

Prema podacima spisa predmeta proizilazi da je zainteresovano lice podnijelo zahtjev za pretvaranje prava korištenja u pravo svojine na nepokretnostima upisanim u zk.ul. broj ... k.o. P., a u kojem je to pravo korištenja upisano u korist tužiteljice. U zahtjevu je navedeno da je pred Osnovnim sudom u Prnjavoru u toku izvršni postupak, koji je pokrenut po njegovom prijedlogu za izvršenje, protiv izvršenika S. H., pod brojem 78 0 P 024594 20 I 2, na predmetnim nekretninama, radi naplate potraživanja, pa da je, a kod činjenice da je na istim upisano pravo korištenja izvršenika sa 1/1 dijela, zaključkom izvršnog suda od 22.3.2021. godine naloženo da dopuni prijedlog za promjenu predmeta izvršenja, tako da u roku od 15 dana, uz prijedlog dostavi dokaz o pravu svojine izvršenika na nepokretnostima, odnosno dokaz o ispunjenosti uslova za promjenu zemljišnoknjižnog stanja. Postupajući po tom zahtjevu, prvostepeni organ je rješenjem od 23.7.2021. godine pretvorio pravo korištenja u pravo svojine u korist tužiteljice, uz obrazloženje da su za isto ispunjeni uslovi iz odredbe člana 325. Zakona o stvarnim pravima. Žalbe Pravobranilaštva i S. H., podnesene protiv ovog rješenja, odbijene su osporenim aktom, uz obrazloženje da su bez osnova njihovi navodi da je postupak proveden prema zahtjevu lica koje nema aktivnu legitimaciju, jer da to lice nije upisano sa bilo kakvim pravom na predmetnim nepokretnostima. To iz razloga što je predmetni postupak proveden po službenoj dužnosti, saglasno odredbama člana 324. stav 1. i 4, 325. i 326. stav 1. Zakona o stvarnim pravima, a koje daju mogućnost pokretanja i vođenja ove vrste postupka po službenoj dužnosti. Tužena dalje ukazuje da je prvostepeni organ pravilno odlučio kada je V. T. priznao svojstvo zainteresovane stranke, imajući u vidu sadržaj zaključka suda, a iz kojeg zaključka proizilazi i pravni interes istog da učestvuje u predmetnom postupku.

Pobijanom presudom odbijene su tužbe podnesene protiv osporenog akta, uz razloge koji su navodima zahtjeva dovedeni u sumnju.

Pravilno i tužilac i tužiteljica ukazuju da zainteresovano lice nema aktivnu legitimaciju u smislu odredbe člana 324. i 325. Zakona o stvarnim pravima za podnošenje zahtjeva za pretvaranje prava korištenja u pravo svojine u konkretnom slučaju. Ovo iz razloga što aktivnu legitimaciju za podnošenje takvog zahtjeva, prema navedenim odredbama, ima samo dosadašnji nosilac tog prava ili njegov pravni sljednik, a to je tužiteljica, a ne i zainteresovano lice koje nije upisano sa bilo kakvim pravom u javnim evidencijama, niti posjeduje pravni osnov za promjenu zemljišnoknjižnog stanja. Činjenica da je zainteresovano lice pokrenulo izvršni postupak radi namirenja svog potraživanja na predmetnim nepokretnostima, ne daje istom aktivnu legitimaciju za pokretanje postupka čiji je cilj promjena bilo kakvih podataka u odnosu na tu nepokretnost.

Da je to tako, proizilazi i iz zaključka Osnovnog suda u Prnjavoru od 22.3.2021. godine, a kojim se zainteresovano lice, kao tražilac izvršenja, poziva da dostavi dokaz o pravu svojine tužiteljice, kao izvršenika, na nepokretnostima na kojima predlaže izvršenje, odnosno dokaz da su ispunjeni uslovi za promjenu zemljišnoknjižnog stanja (rješenje organa uprave nadležnog za imovinsko pravne poslove o pretvaranju prava korištenja u pravo svojine). To znači da je zainteresovano lice bilo dužno da dostavi rješenje iz kojeg proizilazi da je u korist tužiteljice pretvoreno pravo korištenja u pravo svojine, jer se izvršenje na nepokretnosti može sprovesti samo ako je izvršenik vlasnik predloženog predmeta izvršenja, ali ne i to da zaključak takve sadržine predstavlja osnov za pokretanje ovog postupka, odnosno da je iz takvog zaključka vidljiv pravni interes zainteresovanog lica za podnošenje zahtjeva za pretvaranje prava korištenja u pravo svojine na nepokretnosti tužiteljice, a kako to pogrešno zaključuju i upravni organi i nižestepeni sud.

Bez osnova se upravni organi pozivaju i na mogućnost pokretanja predmetnog postupka po službenoj dužnosti. Ovo iz razloga što se ovdje radi o interesu fizičkog lica radi provođenja izvršnog postupka i naplate njegovog novčanog potraživanja, a ne u cilju zaštite javnog interesa, što je prvenstveno smisao pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Iz navedenog proizilazi da su pobijanom presudom ostvareni razlozi iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se predmetni zahtjevi uvažavaju na način određen u izreci ove presude na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. istog zakona, jer su ispunjeni uslovi iz člana 10. tačka 2. i 4. ZUS za poništenje osporenog akta.

Odluka o troškovima se zasniva na odredbi člana 49. i 49a. stav 1. ZUS, u vezi sa odredbom člana 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS. Tužiteljica je uspjela u sporu, pa je tužena obavezana da joj nadoknadi troškove upravnog spora koji se odnose na troškove sastava tužbe, zahtjeva i sudskih taksa. Prema tarifnom broju 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05, u daljem tekstu: Tarifa), za sastavljanje podnesaka (tužbe) u neprocijenjivim stvarima visina nagrade iznosi 300 bodova, sa paušalnom nagradom od 25%, prema tarifnom broju 12. (75 bodova), iznosi 375 bodova, pomnoženo sa vrijednošću boda od 2 KM, iz člana 14. stav 2. Tarife, daje 750,00 KM, a sa 17% PDV, iznos od 877,50 KM. Isti iznos od 877,50 KM, tužiteljica je potraživala i za troškove sastava zahtjeva, uvećano za uplaćene sudske takse u ukupnom iznosu od 400,00 KM, iz kojeg razloga je dosuđen iznos od 2.155,00 KM. Preko dosuđenog iznosa zahtjev je odbijen, jer sud nije nadležan da odlučuje o troškovima upravnog postupka, niti ima osnova za dosudu zakonske zatezne kamate na dosuđene troškove upravnog spora, jer isti predstavljaju novčano

potraživanje na koje obveznik mora platiti kamatu samo ako i kada padne u docnju sa ispunjenjem te obaveze u ostavljenom paricionom roku, a koji rok nije prošao.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Svjetlana Knežević

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić